

## บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : สัญญาเลขที่ RDG5140001

ชื่อโครงการ : “วิธีการระงับข้อพิพาทในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน”

ชื่อนักวิจัย : นายพุดผิงค์ หุ่นโตภาพ, นางสาวจริรัตน์ สร้อยเสริมทรัพย์ และนายสรายุทธ์ เตชะวุฒิพันธุ์

ระยะเวลาโครงการ : ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ – ๑๔ เมษายน ๒๕๕๑

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษากระบวนการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง สาเหตุและปัญหาที่เกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน การดำเนินการแก้ไขปัญหาการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในปัจจุบัน การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์หาวิธีการระงับข้อพิพาทโดยศึกษาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบรูปแบบการระงับข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐในปัจจุบัน เพื่อให้ได้แนวทางระงับข้อพิพาทในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน

จากการวิจัยทำให้ทราบสาเหตุของปัญหา ได้แก่ ปัญหาข้อเท็จจริง ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย และปัญหาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ อันนำมาสู่ปัญหาเกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ซึ่งมีหลายประการ อาทิเช่น การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทับที่ดินของเอกชน การวินิจฉัยสถานะของที่ดินสาธารณประโยชน์ สถานะที่ดินของที่ดินออกขายฝั่งหรือชายตลิ่ง เป็นต้น โดยการดำเนินการแก้ไขปัญหาการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในปัจจุบันยังคงมีข้อบกพร่อง เช่น การบังคับใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดินและระเบียบกรมที่ดิน เป็นต้น

วิธีการระงับข้อพิพาทในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน ควรใช้หลักสิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยจะต้องมีการออกกฎหมายรองรับสิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อรับรองสิทธิของประชาชนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และควรจะมีการรับฟังพยานหลักฐานของประชาชนในพื้นที่ประกอบการพิจารณาข้อพิพาท มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด อีกทั้งควรมีการแก้ไขระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในเรื่องอำนาจของช่างรังวัดให้สามารถชี้แจงข้อเท็จจริงสำหรับที่สาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก ควรกำหนดให้ประชาชนซึ่งอยู่ในพื้นที่สามารถเข้าที่ดินดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐได้ โดยนำหลักกฎหมายในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาปรับใช้ และควรเร่งสำรวจเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั่วประเทศ

คำหลัก : ข้อพิพาท, หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง, ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

## Abstract

Project Code : Agreement No. RDG5140001

Project Name : "Dispute Solutions with regard to Issuance of Land Deeds for Public Lands with Common Interests"

Researchers : Mr. Puttipong Huntopap , Miss Jareerat Soisermsap and Mr. Sarayut Techawutipun

Project Period : 15<sup>th</sup> October, 2007 – 14<sup>th</sup> April, 2008

This research had studied processes, causes and problems of issuance of land deeds for public lands in the category of public use. Existing solutions solving problems are inclusive herein. This paper is to analyze and present proper solutions by studying relevant laws and compare existing dispute solutions of government bodies.

The studies show causes of problems such as question of fact , question of, question of law enforcement, question of social and economic problems. They have given rise to arguments regarding issuance of public land, e.g. issuance of public land deeds overlapping private lands, making judgments concerning public land status, status of foreshore and so on. Additionally, existing solutions are inefficient such as enforcement of land code and regulations issued by land department.

In order to solve such problems, principles of community right and public participation right should be included in dispute solutions. According to Thai constitution law, laws serving aforementioned rights shall be enacted and enforced in practice. Any judgments to be made should cover hearings from people in such an area. Law shall be enforced strictly. There should also be an amendment to the regulation of the land department regarding empowering Tambol council or local administrative council to issue land deeds for public lands B.E. 2000. This amendment should enable surveyors to explain facts in regard to intruded public lands. People who possess disputed land should be entitled to lease it from government bodies by applying [Land Reformation for Agriculture Act B.E. 1975]. Additionally, survey of public land in all area so as to issue land deeds should be quickened.

Main words : Dispute, Public Land Deed, Public Land